

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Pénteken Mártzius' 21. dik napján, 1817. dik esztendőben.

B é t s.

Császár és Király ő Felségének meghatározva kifejezett tettezése szerint Béts városának és külső városainak minden Plebaniai templomaikban, a' Szentségnek is kitételével való közönséges imátságoknak 's ájtatosságoknak tartatását rendelte az itt lévő Erseki fő Papi Tanács, azért, hogy áldott bő aratást nyerjünk. Ezen ájtatos imátságok a' Szent István templomában e' hónap' 16. dikán kezdődtek, 's a' kiadatott híradás szerént tserélgetve folytattatnak a' több Plebaniai templomokkal, a' Nagy Hétnek szerdanapjáig.

Ő Cs. K. Felsége méltóztatott a' múlt Febr. 26. dikán költ Fels. Végzése által, Magyar Udvari Ágens Tekintetes Tasnádi Szűts István Urat az itt lévő Refórmatum Consistoriumnál megüresedve volt; Ekklesiái Tanácsosi hivatalra kinevezni.

Melly áldott következéseit lehessen azon nagy Méltóságokból álló Társaság' öszszetsatolódásának várni, melynek; mint már más versben is említettük, a' Bétsi szegénységnek a' mostani terhes időkben való felsegíttetése, egyedülvaló hathatós ezelzése. Nagy lelkü törekedésének felséges voltát mutatja részszetént a' már most közönség' eleibe botosátott intézetnek környúlállásos előadása, részszerént és kiváltképpen az is, hogy melly nagy bazafi öszlopemberek azok, a' kik ezen intézetnek előmozdítását magokra válalták.

Itt következnek kevés jegyzések az intézet' plánumáról: A' Centralis Társaság alatt még 14 Filialis Társaságok formálódtak; 4. a' belső városra, 10 a' külső városokra nézve. Valamint a' Centralisnak különös Elölülője, Cancellariája, Kassája, és Élészázai, úgy mind ezek vagnak a' Filialisoknak is. A' Centralis Társaság' Elölülője Hertzeg Schwartzenberg József. A' Filialisok' Elölülőik között látjuk, a' város 4 kerületeiben a' Gróf Pergen, Gróf Zichi Károly, Hertzeg Odeschalchi, 's Gróf Pálffy Ferdinand, a' külső városi kerületekben pedig, a' Gróf Szechenyi Ferentz, 's több más jöltévő lelkü ségekről esmeretes neveket. Mi némü segedelem-kútfók nyilnak ott, a' hol ilyen eszközlőkre van annak fogatosítása bizattatva!

A' begyülő adományokból két féle módon segítettnek az arra érdemesek; vagy keresményre való alkalmatosság adattatik a' mostani terhes idők miatt keresmény nélkül maradott 's nyomoruságra jutott embereknek, vagy pedig, a' kik tudniillik olyanok, hogy ekképpen segíteni rajtok nem lehet, az ilyenek kész pénz vagy eleségbéli adomány által segítettnek-fel.

A' segedelemért nem kérő levél által folyamodnak a' szükölködők, hanem, mi nekutánna magokat bejelentették, felsegíttetésreméltó voltokat meg kell mutatniok, melly után nyomtatott czédulát kapnak, melynek azon kerületbéli Cancellariánál való előmútatása után, ugyan annak kassá-

jánál, a' mely kerülethez kiki tartozik, kielégítettnek. — (Többre most ezen nagy kiterjedésű intézetnek leírásában, a' M. Kurir leveleinek keskeny voltak miatt, ki nem botsátkozhattunk).

T i r o l i s.

Hellyünk nem lévén hozzá a' közelébb költ M. Kurirban csak röviden említettük, hogy melly sok szerentsétlenséget okozott ezen országnak magas, meredek, és kősziklahegyei között a' hóomlás. Februáriusnak vége felé sok hó esvén, arra hirtelen való meleg essős és szeles napok következtek, 's okozták ezen szörnyű hó-omlásokat (lavinákat). Kemény télben, mikor a' fagy tartós, 's kivált reggel 10 óráig 's délután kettő után, minden veszedelem nélkül lehet ezen kopasz meredékek között járnikelni, munkálkodni: hanem egyébkor nem jó itt a' nagy bátorság. Már sok útasok életekkel fizettek, hogy ezen tekintetben a' többet látotthallott emberek' tanácsát nem követték, 's útozásokat folytatván a' hó alá temették. Mint most is történt, a' késői hó, 's meleg esső, az új lágy hó alatt a' régi fagyost is által melegítvén, csak egy kis szél kell, kivált a' délre fekvő oldalakon, hogy a' tetőkön a' hó-massát megmozdítja, az után az egész hegy' tövéig találtató hó-massa úgy megszalad, 's oly sebességgel lerohan, hogy a' hol és a' meddig meg-ül, ott és addig mindent semmivé teszen. Ha egyszer megindult, futni késő előtte, oly nagy sebességgel rohan. A' mit élől talál, még az élőfákat is mind elsepri. A' hol alatt patakot, folyó vizet talál, azoknak folyását bedugja. Így történt most is a' Rosanna és Lun vizekkel.

Az eddig megérkezett tudósítások szerint Febr. 28-dikán már elkezdették vala jelengetni magokat az úgy nevezett Oberinthalban, az Lun felső völgyeiben, ezek a' hó-omlások. *Lengenfeldtől* nem messze egy hegynek éppen a' tövében úgy feküdt *Riedchen* nevű, csak 6 házak-

ből álló falutska, hogy három-három ház közel egymáshoz, az egyik három pedig a' másik háromtól jó távol esett. Ezt a' mondott napon délutáni 2 és 3 óráközt lepte-meg oly villámláshoz hasonlító sebességgel a' hó-omlás, hogy valakinek előlle elfutni tsupa lehetetlenség volt. Hanem a' házaknak csak egygyik csoportját lepte úgy oda a' hó, hogy mindent semmivé tett; a' más három házból álló csoportnak is tett kárt, hanem embereket nem ölt itt meg. A' más három házak egy szempillantat alatt mindenestől fogva elenyésztek, még pedig oly módon, hogy az eddig való ásás által még csak annyit sem lehetett kitanúlni, hogy házak lettek volna ott. Szék, pad, 's egyéb effélék, csak apró darabokban találtak a' hó közt. Valami 30 juhat, 2 lovat, 20 darab szarvasmarhát, 's 13 embert lepett oda a' hó, kik között némelyek nagyon özszerontsolódva menekedtek ki, a' többek pedig egészen oda lettek. — Sok helyeken az erdők', szénás színek, mezei pajták, 's egyéb kánlévó mezei gazdasági épületek' özszerontatása, semmivé tétetése, oly sok, hogy hosszas lehetne róllok írni. — Tsakugyan nevezetes volt a' többek között *Thornbauer* nevű, magát jól bíró mezei gazdának a' története ugyantsak Februarius utolsó napján éjjel, melyről így irtak *Gastein*ből Mártz. 4-dikén: — „Minekutánna a' mi völgyünkben Febr. 28-ikán a' szörnyű szél és hó zivatar egész nap kegyetlenkedett volna, azon éjjel az esső megeredvén, *Unterberg* nevű falunak a' határán egy magas hegyről egy szörnyű nagyságú hó-massát megindított, melly is 4, havasiépületeket, 28 szénaszíneket, 's valami 600-zig való élőfákat, mellyeket előltalált, özszezuzván, 's magával egygyütt ragadván, még a' gabonatermő földeken is túl egész *Unterberg*ig vitte, a' hol éjjeli egyórákor a' *Thornbauer* házat, pajtáival és tsüreivel egygyütt helyeikből kiteszította, 's a' házat özszetörte. A' lenn-

lévő embereket annak rettegése 's ropogása serkentette-fel az álmokból. Mindenféle gerenda és egyéb fa darabokat, 's még egy előfát is benyomintot a' hó-massa magával egygyütt a' házba egész az ágyakig, 's két gyermeket az ágyból kitzasztván úgy a' fal és helmi gerendák közzé zárt, hogy alig szabadthatták-ki őket onnét, 's az egyiknek a' keze is eltört. Az egész háznép csak egy kis lyukan menekedhetett-ki. Tizenkét napi szántás alá való gabonaföldjét ezen gazdának úgy elborította, az előfával, gyökerekkel, szénával, gerendákkal, 's egyébekkel özszeelegyedett hó-massa, hogy ott az idén semmit nem arat; 2000 forintnál több kárt vallott ez a' már néhány szük esztendő alatt külömben is sokat szenvedett szorgalmatos gazda. Ilyen félelmes életet élnek nállunk a' hegyi lakosok. Képzelődni sem tudnak erről a' lapásos vidéki lakosok."

Ugyantsak az Oberinthalban Innsbrucktól 6 óratávolságra lévő Gleirsch nevű faluban három házakat oly erővel meglepett egy hó-massa, hogy az egygyik háznak ugyan, csak fél fedelét ragadta-el, hanem a' más kettőt egészszen elsepette, mellyekben, hogy a' marhabéli kárt ne is emlittsük, kilentz ember és egy gyermek vesztek oda. Hosszas ásás után hatnak holt testjeiket már megtalálták, de a' többiét nem. — A' Februarius' 28-dikán történt hó-omlások alkalmatosságával, melyről iránk, történt, hogy hét emberek látván a' veszedelmes környülállásokat, egy házba beszaladtak, de alig érkeztek-be, egy más hó-omlás őket is megtalálta, 's úgy oda lepte, hogy a' hét közzüi életben csak hármat, négyet halva ástak-ki a' hó alól. — Mártz. 6-dikán estvéli 5 óratájban Büchelbach nevű falúnak a' végén 4 házakra últ reá a' hó-massa, mellyeknek egygyiket egészszen semmivé tette, 's egy anyát három gyermekeivel és egy öreg nényekkel egygyütt oda ölt. —

Megjegyzést érdemel a' mi Naudersben történt. Ezen falunak szomszédságában a' Gaemarbergen már 208 esztendőtől fogva mozdulás nélkül állott egy oly hó-massa, a' melyre félelemnélkül nem nézhettek a' Naudersi lakosok. Nagyobb bátorságnak okáért erdőt plántáltak 's neveltek a' falú 's hegy között, arra az esetre, hogy ha valamikor egyszer megtalál a' hó-massa indulni, az erdő, már a' völgynek is a' falúhoz közel-levő részén, állja-el az útját. A' neve ezen völgynek Valerthal. Az erdőnek pedig Bannwald (számkivetésbe küldő) nevet adtak volt, azért, hogy a' hó-omlast küldje a' falutól számkivetésbe. Ez az erdő valósággal meg is felele most Mártz. 4-dikén kötelességének, midőn az új hó és esső a' régi massát is felágyitván, az egész massa egy szempillantásban úgy lejött a' hegyről, hogy nem csak a' völgyet eltöltötte torony magasságú hóval, hanem azon keresztül tsapván a' falút oltalmazó erdőt is egészszen semmivé tette. A' falunak, már ereje meggyengülve lévén, igen tetemes kárt ugyan nem tehetett. Csak egy szélső házat temetett-be oly módon, hogy a' segedelemre özsze futott emberek a' legfárodtságosabb ásás által, csak éjjeli 12 óráig mehettek annyira, hogy Engelbertet, a' gazdát, az omlásközzül, de nagyon özszeromolva, kihuzhatták. Későbbre még azon éjjel megtaláltak egy öreg aszszonyt 's egy másfél esztendő's gyerkőztét, az a' konyha' ajtaja alatt ezt pedig a' maga özszetört höltsején ülve; ezeknek egygyiknek sem látszott valami sérelme lenni. — Az erdő azonközben, melynek a' falú a' maga mostani megmaradását köszöni, már oda van. — Ebben a' tudósításban is említettik végezetre, hogy a' Fünstermüntzi hegyek közt az Lun völgyit úgy betöltötte volt az oda leomlott hó-massa, hogy sokáig bedugúlva állott, míg végre a' havan által lyukat furván magának, mint valami földalatt való örvényből, úgy kezdett kifolyni.

Spanyol Ország.

Tudva van, hogy azok a' Cortesek (Spanyol Rendek), a' kik Ferdinandus Királynak a' maga országába lett visszamenetele után, eleinten az Afrikai parton lévő Ceuta várába zárattattak volt, onnét azután a' Formentera nevű puszta-szigetre vitették; miért? akkor nem irtak-meg az okat. Most azt olvassuk a' közönséges levelekben, hogy ezen Státus-foglyok, a' Maurosoknak 's az őrző seregből némely embereknek egygyetértéssel a' várnak elfoglalásán mesterkedtek, 's azért vitték-el őket onnét Formenterára. Mondják, hogy egy Strázsamester árulta-el a' plánumjokat.

Spanyol Amerika.

A' Terra Fermi tsatázó mezőkön (a' Sz. Tamás szigetéről Jan. 22-dikén indult tudósítások szerint) még nem fordult volt elő a' Királyi és az Insurgens seregek között az az ütközet, melyről úgy irtak vala, hogy Decembernel bajosan fog tovább haladni, 's a' melyről azt tartották, hogy végső határozású fog lenni. Apróbb tsatázások történtek. Morales, ki a' maga Juncalnál történt megverettetése után újabb armádát gyűjtött vala össze, Incupido mellett, insurgens vezér Monago által ismét megveretett. Piar az Orinoco vizén által menvén, Cedenomellett 1500 emberből álló segítséget kapott. Reménsége volt, hogy Augusturát az Orinoco mellett elfoglalhatja, melly ha megtalál történni, ez által a' Spanyoloknak minden reménsége el fog enyészni Guianára nézve. — Egyéb nevezetes nintsen ezen Sz. Tamási levélben.

Nagy Britannia.

A' Habeas-Corpus-Aktának felfüggesztése, Februáriusnak nem 29-dik, hanem 28-dik napján határozott-meg az alsó házban.

Irtuk vala, hogy az alsó ház legkisebb változtatás nélkül úgy erősítette-meg ezen Aktának felfüggesztését, mint azt

a' felső ház meghatározta volt. Az újság-leveleknek ezen hibás tudósítása onnét esett, hogy a' Parlamentum' szalájából, a' voksoláskor az újságírók 's egyéb halgatók kihajtottak, 's a' változtatás az ő eltávozások után tétetett a' dolgon, 's következésképpen az újságírók későbbre és csak azután tudták-meg azt, mikor már újságaikat a' közönség' eleibe bocsátották volt. —

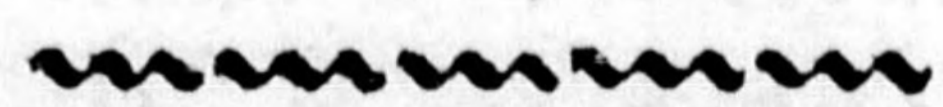
Ez azonközben akárhogy történt légyen, elég ez a' dologhoz, hogy az egész változtatás, vagy inkább megjobbítás, csak Skotziát illeti. A' dolog ez: — Skotziában egy törvény volt eddig, melynek erejeszerént minden alsóbb tisztviselő személynek hatalma volt arra, hogy az országnak ezen részében valakit, kire Felségáru-lással lehetett gyanakodni, elfogattathasson, a' melly törvénynek a' mostani lármás környülállások között, nagyon gyakori hasznát kezdték vala venni a' Skotziai Politziai tisztek. Nevezetesen Glasgoban, gyanura, sok embert elfogattak. Sir Romilly tette a' házat figyelmetessé a' dolog eránt, 's ugyan az ő projektálására, most a' Habeas-Corpus-Aktának felfüggesztését illető törvénybe belé tétetett, hogy az említett törvénynek ennekutána Skotziában se' legyen semmi ereje, hanem az ilyen esetekben, azt a' parantsolatot, melly szerént valakit Felségáruulásbeli gyanura elfognak, hat Titkos Tanácsosoknak, vagy pedig az első Státustitoknok - Ministernek kell aláírni. — Ezen megjobbításhozképest ismét vissza kellett a' projektumot küldeni a' felső házhoz, a' hol Mártz. 5-dikén folyt-le a' dolog, 's ott is meghatározott az alsó ház' megjobbítása.

Lord Castlereagh, egésségtelenkedése miatt Febr. 26-dikától fogva Mártz. 3-dikáig még nem ment vala az alsó házba.

A' Londoni nagy tanátsban arról lévén szó a' napokban, hogy a' Ministerek a' mostani lármák miatt a' Habeas-Corpus-Aktát felfüggesztetni akarják, 's hogy ennek megakadályoztatására nézve jó lenne

a' Parlamentum' alsó házához kérelmet intézni; ennek alkalmatosságával kinyilatkoztatta a' Lordmájor ezen polgárok' nagy tanácsában, hogy ő legyen az, a' ki azon dokumentumoknak nagyobb részét, mellyeket a' Parlamentum' házai megvizsgálás végett titkos biztosságok' eleibe adtak, a' Ministerekkel közölte, de nem azért, hogy azokra nézve a' Habeas-Corpus Aktát felfüggeszszék, hanem inkább annak megmutatására, hogy nincs özszeesküvés, és hogy a' békételenkedőket a' fennálló törvények által ezen Aktának felfüggesztetése nélkül is zabolán lehetne tartani.

A' felső ház' Sir Torwhit nevű, fekete páltásajtónállója (Hussier), Martzius' 1-ső napján a' Londoni Tanátszáznál megjelenvén, a' felső ház' nevében meghívta az ott lévő Lordmájort, hogy Goodchere nevű Senátortársával egyetemben, egy bizonyos órán, mikor tudniillik hivatalos foglalatosságaik mellett megeshetik, jelennyenek-meg a' felső háznak rostélya előtt, 's feleljenek azon kérdésekre, mellyek a' Londonban fennálló Egygyesülés (Unio') társaságára nézve, melynek mint mondják ők is tagjai, a' titkos biztosság' eleibe adattatva levő dokumentumoknak foglalatjával megegyezőleg, kettőjük eleibe fognak terjesztetni.

A' Parlamentum' házaiban eddig lefolyt dolgokat, nagyában, a' fontosát, már leirták az újságok: hanem a' tárgyaknak egymással való özsze kötötése' kedviért az előbbeni ülésekre még egyszer vissza térni, 's azokban némelly kimaradtakat a' napok' következése szerint özsze tartóznijónak találtak. Ezeket követni a' M. Kurir sem találja rosznak, mint itt mindjárt ezenel hozzá is fog a' tartózáshoz: —

Febr. 10-dik napján egy kérő levelet terjesztett Generalis Fergusson az alsó ház' eleibe, mellyet Dysart nevű helységben 1200 lakosok erőssítettek-meg aláírások által, kik a' Parlamentumnak re-

formáltatását kérik. Ennek alkalmatosságával a' maga velekedését is kinyilatkoztatta Generalis Fergusson. Ő is úgy itél, mint a' Ministerekkel ellenkező résznek minden más mérseklett, és nem oly tüzes gondolkodású tagjai, milyenek Lord Cochrane, Burdett, 's még néhány ilyenek, tudniillik, hogy a' Parlamentumnak munkábavétethező reformáltatása, kívánatos dolog lenne: hanem az afféle kívánság, hogy a' Parlamentumi tagoknak választásában minden lakosok választó jussal bírjanak, 's hogy minden esztendőben új választás legyen, e' nem munkábavétethező kívánság, mint a' melynek nem egyéb, hanem elláthatatlan rosszakat szülő zűrzavar lenne a' következése. — Brougham, a' Ministerekkel ellenkező résznek legnevezetesebb Orátora is ilyen velekedést nyilatkoztatott nem régen ezen házban.

Az ifjú Bennet, ki már egy 74 ágyus hajónak Kapitánya is volt, 's nagy familiákkal van rokonsága, Skotziából a' Kilmarnocki lakosoknak adta-be egy hasonló kérő levelet, ily szók mellett: — „Nem gondolom, hogy ezen házban valaki találta, a' ki azt erőssitené, hogy ezen házban a' Skotziai népnek képviselői vannak (halljuk! halljuk!) minthogy azok a' Nemes Urak, kik mint Skotziai képviselők, itt köztünk ülnek, Uj Hollandiai (a' világ' ötödik részében) képviselőknek is éppen olyan jussal kiadhatják magokat, mint Skotziaiaknak. Könnyen megeshetik az, hogy a' nyomorúságok alatt legörbedett nép elhibazza, hogy hol és hogy keresse a' segedelmet: de e' még nem bizonyosága annak, hogy általjában meg kelljen tőlle tagadni a' segedelmet (halljuk! halljuk!). Az ő kérő levelekből nyilván kitettzik, hogy nállok úgy vásárolják a' Parlamentumbéli ülőhelyeket, mint a' theatromi czédulákat.“ —

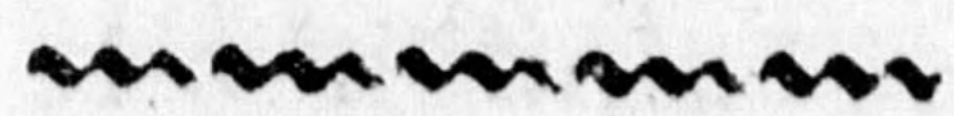
Moore két nagy városoknak hasonló tárgyú kérő leveleket adta-be. Ezen városok Conventry és Birmingham. Mind

kettőben legnagyobbtsendességgel készültek ezen kérő levelek, melyre nézve Broug-ham alkalmatosságot vett belőlök a' következő beszédre: — „Az, hogy az ilyen 40 és 50 ezer emberekből álló gyűlések a' közönséges tsendességnek legkisebb meg háborítása nélkül tartathattak, nyilván-sággal bizonyítja, hogy melly nagy türelemmel szenvedje a' népnek nagy massája a' rajta fekvő inségeket. Kifogások, itt ott, igen is találtak: de ezekből közönséges régulat kibúznunk nem lehet. A' sokkal nagyobb résznek éppen nem szándéka az, hogy maga segítsen magán, ha nem azt várja, hogy mi segítsünk rajta. Én előre semmi vélekedésemet nem akarom nyilatkoztatni azon biztossági előadásra nézve, melly ezen tárgyra nézve kevés napok múlva ezen ház' eleibe fog terjesztetni: csak azt kívánom, hogy mások is minden idő előtti vélekedéstől való elfoglaltatás nélkül szolljanak akkor ezen dologhoz. Bár mások a' lefolyt 24 óra alatt is nem éppen oly nagy munkássággal siettek volna eljárni prak'sisoknak buzgalkodásában, mint ezt (a' Preston, Keene, 's mások elfogattatásában) lattuk (halljuk! halljuk!). Ezen erőszakos tsapásban valami olyan fekszik, a' melly historianknak legkedvetlenebb időszakaszát juttatja eszünkbe. Éppen ily kevésse mellőzhetem - el halgatással, hogy annyira elfelejtkezhetünk magunkról, hogy az Úrnak templomait részrehajlásbéli veszekedés által megszentelennítsük.“ (Itt arra az imátságra céloz szavaival az Orátor, melly a' Régens Princz' személye ellen elkövetett büntételnek alkalmatosságával tartattatni rendeltetett volt a' templomokban, 's a' melly annak idejében, a' Mártz. 4. dikén költ M. Kurirban is olvastatott). — (Folytatása következik).

Booth nevű ifjú jádzó, Londonban nagy lármára szolgáltatott alkalmatosságot Febr. 25. dikén a' Coventgardeni theatromon. Ez az ifjú ehez 's meg a' Drurilanei theatrom-

hoz is bealkuván magát, vagy kétszer ezen theatromok között egyszer egygyiknek más-szor a' másiknak czéduláján kihirdettette, hogy jádzeni fog, de mindenkor megtsalta a' közönséget. Febr. 25. dikén ismét kihirdettette, hogy azon estve a' Coventgardeni theatromon, még pedig a' Chakespear' III. dik Richardja' személyében fog jádzeni. A' theatrom dugva tele volt emberekkel, de többire csak férjfiakkal, minthogy kevés aszszonyszemély találhatott ülőhelyet. Vég-re megjelent Booth is; azok, kik az előbeni hijába való várakozás által magokat megbantottaknak lenni érezték, füttyegetni, a' barátjai pedig tapsolni elkezdettek, úgy annyira, hogy Booth egy szót se szollhatván, a' theatromrol eltavozni kéntelenített. Az után a' Direktor is megjelent, 's ő is beszelleni akart, de egy szavára se' halgattak. A' játék elkezdődött, de e' csak néma játék volt, mert egy szót se' lehetett belőlle hallani. A' Direktor ismét kijövé, Boothot kezén fogva kivezette, 's a' más kezében egy zászlót tartott, ily irással: — *Booth magát ki akarja magyarázni; 's hát az Urak egy Anglust kárhoztathatnak, meghaladás nélkül?* — E' se' használt semmit; a' nézők a' Direktort 's Boothot narants hajjal és rothadt almával hajgalván, lekergették a' jádzó helyről: 's több az, hogy vég-re a' Booth barátjai 's ellenségei vesztek össze, úgy hogy öklözésre kerülván a' dolog, a' veszekedés még egy óráig tartott a' játéknak ideje után. Febr. 27. dikén czédulát ragasztott-ki Booth az utákra, hogy a' közönséget megeengesztelhesse, de így sem mehetett semmire, minthogy Mártz. 1. ső napján a' jádzást ugyan azon játékban meg próbálván, ekkor is hasonló boszszaukodással 's füttyöléssel fogattatott, melynek vége nem lett mind addig, míg a' Direktor Boothot ismét kézen fogva kivezetvén, magok előtt egy nagy zászlót a' közönség' eleibe vitetett, mellyen ezen szók olvastattak: *Én vétettem; közönséges bostánatkérésre határoztam magamat; tehát*

botsánatot kérek. — Ennek olvasására, egyszerre megengesztelődött a' közönség, 's a' tsendesség egészen helyre állott.

Végezte a' Württembergi Király általa' maga Rendjeihez intézett beszédnek: — “

„Nem bánnak ennekutánna kények szerént neány egyes személyek, válogatva esztendőnként együtt ülven, holmi Constitúcióhoz szabott titkolódás fedele alatt a' Státus' értékével; tudja meg Népem az Ország gyűlésén tartandó közönséges tanátskozásokból, hogy miért adózik; és győződhessen meg a' felől, hogy olyan Törvényeknek engedelmeskedik, mellyeknek hozását tulajdon szükségei kívánták, és személyesen megvizsgáltattak. Mind az, valami csak arra való lehet, hogy az Ország Gyűlése' rendeltetésének határában belől tisztelettel, tellyes függetlenségbe meg tartasson, meg történt. A' Rendek között 4 Consulensek, és elegendő Cancellariai személyek által támogatott Felsőség, teszi bátorságba a' képviselőség' tartósságát, — és az Ország Rendeinek Kaszsjából telnek-ki az Ország Gyűléseinek szükségei. Ezen Felsőségnek (Országlószéknek) Tagjai a' Titkos Tanátsnak Tagjaival együtt olyan Birák alatt állanak, kiknek fele az Uralkodó fele maga a' Státusok' gyűlése által nevezettek ki. És minthogy én azt, hogy a' Constitúció elegendő bátorságba van helyhezűdve tsupán annak szükségessége felől való meggyőződésem erejénél fogva hihetem, erre nézve azt mind addig, míg a' Német Szövetséggel való fennállhatása meghatároztatik, egyedül csak a' közönséges vélekedésnek védelme alá botsátom, örömmel ajánlom én azt az öszveséges Német Szövetségnek ítélete alá; örömmel fogadom, ha minden szövetséges Fejedelmeknek közös végzése, ezt közönséges rangra emeli; mivel én legelső kötelességeim közzé számlálom azt, hogy magamat Német Ország' ügyéhez mindenkor szorosán,

és szívesen hozzá tsatoljam. Mind ezen meghatározások által úgy biszem én, hogy elegendő próbáját adtam abbéli szeretetnek, mellyel viseltetem népem eránt, melly a' sullyos terheket békével hordozta, hűségében soha sem tángorgott, és a' ditsőség' mezején helyet alhatatosan megtartotta. Már most azt várom én is, azt várja Népem is az Uraktól Nemes és Kedves Hiveim! hogy az Urak is szemeiket az egyesről az egészre, a' multról a' jelenvalóra fordítsák, és azon felsőbb jussaikat, mellyeket a' Német Népnak pallérozottsága a' polgári Alkotmányra nézve formál, — fontolják meg. Mutassák meg az Urak, hogy egy közönséges önnön hasznát nem kereső, meg világosodott Intereszszétől lelkesítettnek, és hogy olyan helyen állanak, mellyen méltónak kell a' népet itélni, hogy neki a' Thronusrol tökéletes polgári korszorú nyújtasson. Így áldja meg a' Gondviselés is e' munkát, mellynek Népemhez vonzó szeretetem tisztán a' forrása. Titkos Tanátsosimnak meg van hagyva, hogy az Uraknak az útát mutassák meg, mellyet én legegyszerűsebbnek tartok a' tzielhoz. Ezek az Urak között legyenek, és mindeneknek előtte a' felett a' forma felett tanátskozzanak az Urakkal, melly szerént a' Tárgyakrol értekezni, a' meghányt-vetett dolgok felett voksokat szedni, és a' Végzéseket nékem tudtomra adni kelljen. Meg vagyok győződve, hogy az Urak, Nemes és Kedves Hiveim, ezen tanátskozásokban is, tsendes, és tisztességes magok viselése által a' Német karaktert meg nem fogják tagadni. Minden a' Rajzolatnak megváltoztatása eránt való javallást, mellyet én mint vagy jobbat vagy csak ártatlan dolgot meg esmerhetek, készen el fogadok; ellenben pedig minden ollyas kívánságot, melly egy Constitutziós Monarkhiának talpkövet felforgatni igyekszik, minden Egoismust, melly a' köz jónak kárával megelégtetni kíván, tántorithatatlan alhatatossággal vissza vetek. Ezt az Uraknak Királyi szavamra fogadom.“

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Ő Cs. Kir. Felsége méltóztatott a' Magyar Felsőes Királyi Udvari Kamara' eddig volt Vice-Elölülőjét, Nagy Méltóságú Nádasdy Mihály Cs. K. Camerarius és Valóságos Titkos Státus Tanácsos ő Excellenciáját, az Udvari Közönséges Camarához Vice-Elölülővé nevezni.

Tekintetes Brassói Miller Ferdinánd Jákob Urat, Pesten a' Magyar Nemzeti Muzcum' Direktorát, több T. N. Vármegyék' Tablabiráját, az ő 43 esztendő alatt katonai, polgári, és litteratúrai szolgálatai által szerzett érdemeire való tekintetből, minden taksafizetés nélkül, Magyar Királyi Tanácsosi méltósággal megtisztelni, 's megjutalmaztatni, kegyelmesen méltóztatott ő Cs. K. Felsége.

A' Posonyi Evangelicum Lyceumnak egy igen érdemes Professora, ki is az ő 30. esztendőktől fogva tartó tanítói hasznos és fáradhatatlan foglalatosságai által magát a' haza eránt igen érdemessé tette vala, Titt. Fabry István ur, e' hónapnak 16-dik napján, munkás életének 66-dik esztendejében, meghalálozott.

A' Vátzi T. Káptalan, néhai Méltóságos Kálmán házy László Püspök ő Nagyságának halála után Méltóságos Gróf Bissingen Prépost ő Nagyságát, Generális Vikáriussá választotta.

A' most volt Pesti vásárt nem ditsérik az ott kijövő közönséges levelek; kivált a' hazai termésekre nézve igen silánnak nevezik.

Hivatalos Jelentés.

Néhai Tekintetes Benedekfalvai Kiszelpal, Magyar Udvari Ágens, Cs. K. Udvarnok, 's több T. N. Vármegyékben Tabla Biró Urnak a' 21-dik számú Magyar Kurirban már jelentett halála valamint számta-

lan Baráti és Esmerősei között szomorúságot úgy hivatalos dolgaiban rondetlenséget okozhat, hanem ha minden vele öszveköttetésben volt személyek jussaikra eleve felvigyázzanak. Kiknek kedvéért ezennel jelentetik, hogy a' megboldogult Testamentomának Executora T. Tasnadi Szűts István Udvari Ágens úr, minden irományait, és leveleit maga gondviselése alá vette, 's ehez képpest mindnyájan, kiknek valami keresetek vágyon, ezzel hivatalosan intetnek, hogy: magokat a' tisztelt T. Tasnadi Szűts István Udvari Ágens Urnál, itt Bétsben, unter dem Tuchlauben 407. az első emeletben balra a' fő grádustual, reggeli 9 óratól fogva délutáni 3 óráig, egy fertály Esztendőnek, vagy is 3 Hónapok' elfolyása alatt, e' folyó Esztendő 's Hónap' 15-dikétől fogva számlálva, vagy személyesen vagy pedig frankózott leveleik által jelentsek. Költ Bétsben, Mártz. 15-dikén 1817-dik Esztendőben.

Ló-kótyavetye.

Oz oráról T. N. Tólna Vármegyében, ezennel hírül adatik, hogy az itlévő Eszterházi Hertzegi Ménesből e' folyó Esztendőben Aprilis Hónapnak 17-dikén délelőtt 9 órakor mintegy 50 Darab helyben nevelt Csödör és Kantzalovak elfognak kótyavetye által adattatni. — Eladattatásoknak oka az, mivel a' rendes számot itt meghaladják. A' Vevő Urak egyfzeriben fognak Váltó Czédulában fizetni. — Melly is a' tit. tit. Ménesselbiró, és a' Lótartásban gyönyörködő Uraknak azzal az ajánlással jelentetik, hogy a' magok lófajtájokat, itt eredeti Arabs, és Császári eredeti Anyalovaktól származott Csödör és kantzalovának tetszéseik szerint való kapásával javíthatják. Költ Ozorán Mártius' 10-dikén 1817-dik Esztendőben.

Martz. 18-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltóczédulában 380 — forintot.

Martz. 19 dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltóczédulában 381 — forintot.

Martz. 20-dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltóczédulában 381 1/3 — forintot.